

Energi- och klimatplan

Innehållsförteckning

Inledning	1
Varför en energi- och klimatplan?	2
Omvärldsbevakning	2
Internationella mål	2
EU:s energi- och klimatmål	2
Nationella mål	3
Regionala mål	4
Miljömålsloftet	4
Energi- och klimatmål för Markaryds kommun	5
Övergripande mål: Minskade utsläpp av växthusgaser	6
Mindre energivårdning	8
Ökad andel av förnybar energi	10
Större andel fossilfria transporter	12
Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi	14
Omfattning, avgränsning och uppföljning	16

Inledning

Idag pågår en global uppvärmning med klimatförändringar till följd världen över. Enligt bland annat FN:s klimatpanel (IPCC) orsakas den globala uppvärmningen med stor sannolikhet av mänsklig förbränning av icke förnybara energikällor så som olja, kol och fossil gas (naturgas). Växthus-gaserna som varit bundna släpps ut vid förbränning och ökar andelen av växthusgaser i atmosfären. Vi får dock inte glömma bort att växthuseffekten är en förutsättning för livet på jorden, men de mänskliga aktiviteterna leder till att växthuseffekten förstärks.

Markaryds kommun ser en stark koppling mellan energianvändning och utsläpp av växthusgaser, därav kombineras energiplanen med en klimatplan. Energi- och klimatplanens övergripande mål att därför att minska utsläppen av växthusgaser.

Energi- och klimatplanens fokusområde och mål gäller för hela Markaryds kommun som geografiskt område. Målen är satta i linje med FN:s globala mål i Agenda 2030, EU:s energi- och klimatmål samt nationella, regionala och lokala energi- och klimatmål. För att klara av dessa mål måste alla boende och verksamma i Markaryds kommun hjälpas åt.

Kommunorganisationen har en betydande roll i samhället att gå före och inspirera andra till god energihushållning och minskade utsläpp av växthus-gaser. För att nå det övergripande målet för Markaryds kommun som geografiskt område krävs ett aktivt arbete tillsammans med näringslivet och kommuninvånarna.

Varför en energi- och klimatplan?

Enligt lag om kommunal energiplanering ska det finnas en aktuell energiplan i varje kommun. Då målen i **Klimatstrategi och energiplan** från år 2008 inte sträcker sig längre än till år 2020 bedöms den inte som aktuell efter årsskiftet 2020/2021.

Då Klimatstrategi och energiplan från 2008 är inaktuell efter årsskiftet 2020/2021 finns det efter det inget styr-dokument som behandlar energiförsörjning och klimatpåverkan. Det innebär att om energi- och klimatplanen inte antas finns det ingen strategisk långsiktig målsättning eller riktlinjer för arbetet inom dessa områden. Det finns dock angränsande styrdokument gällande upphandling av fordon och en resepolicy från 2009. Om energi- och klimatplanen inte antas innebär det svårigheter att genomföra ett systematiskt arbete om det inte finns en långsiktig ambitions och målsättning inom klimat- och energipolitik. En ny energiplan antas därför av Kom-munfullmäktige innan årsskiftet 2020/2021.

En energi- och klimatplan ska fungera som ett strategiskt verktyg för arbetet inom effektivare energianvändning, omställning till förnybar energi och minskade utsläpp av växthusgaser. Målen i energi- och klimatplanen ska bidra till att uppnå FN:s globala mål i Agenda 2030, EU:s energi- och klimatmål, men även de nationella, regionala och lokala energi- och klimatmålen.

Omvärldsbevakning

Internationella mål

Parisavtalet 2015

Världens länder har enats om att jordens uppvärmning inte ska bli större än 1,5 grader jämfört med förin-dustriell tid.

Globala målen i Agenda 2030

Sverige är ett av FN:s medlemsländer som har antagit Agenda 2030 och de 17 globala målen för en hållbar utveckling. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. De globala målen är odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat – och framgång krävs inom alla områden för att målen ska nås.

EU:s energi- och klimatmål

Energimål

- Andel förnybar energi ska vara minst 32 % av den totala energianvändning.
- Sammankoppling av den installerade el-produktionskapaciteten i alla medlemsstater ska vara minst 15 %.

Klimatmål

- Minska utsläppen av växthusgaser med 40 % jämfört med 1990.
- Minska energianvändningen med 32,5 % genom bättre energieffektivitet.
- Andelen förnybar energi inom transportsektorn ska vara 14 %.

Nationella mål

Generationsmålet och miljö kvalitetsmålen

Generationsmålet innebär att förutsättningar för att lösa miljöproblem ska nås inom en generation.

De fokusområden i miljöpolitiken som är aktuella för energi- och klimatplanen är att andel förnybar energi ökar och att energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön. Generationsmålet har följande lydelse.

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen bedömer Markaryds kommun att begränsad klimat-påverkan, frisk luft och god bebyggd miljö är aktuella för energi- och klimatplan.

Energimål

Energiöverenskommelsen innehåller mål om energieffektivisering och energiproduktion.

- Energianvändningen ska vara 50 % effektivare 2030 jämfört med 2005.
- Elproduktionen år 2040 ska vara 100 % förnybar.

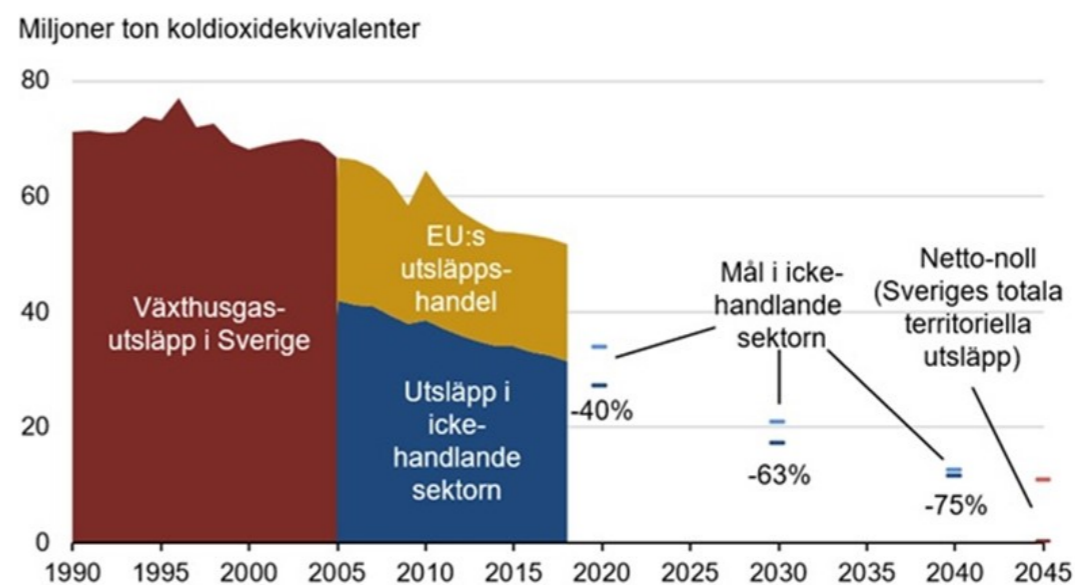
Avfall Sverige – 25/25-målet

Målet innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 % per person till 2025, jämfört med 2015.

Klimatpolitiskt ramverk

År 2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk. Det består av en klimatlag (SFS 2017:720), klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det klimatpolitiska arbetet ska utgå från det långsiktiga målet att Sverige senast år 2045 ska ha ett nettonollutsläpp av växthusgaser. Det innebär att Sverige inte ska släppa ut mer växthusgaser än vad som kan kompenseras. Efter år 2045 ska utsläppen vara negativa.

- Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp, varav minst 85 % av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige. Detta gäller för den icke handlade sektorn.
 - ◊ Etappmål: Utsläppen av växthusgaser ska vara 40 % lägre 2020 jämfört med 1990.
 - ◊ Etappmål: Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 % lägre 2030 jämfört med 1990.
 - ◊ Etappmål: Utsläppen av växthusgaser ska vara 75 % lägre 2040 jämfört med 1990.
 - ◊ Utsläppen för inrikes transporter (exklusive inrikesflyg) ska vara 70 lägre år 2030, jämfört med 2010.

Figur 1 visar den historiska utsläppsminskningen och de fyra etappmålen och det övergripande för år 2045.

Regionala mål

De regionala miljömålen för Kronobergs län har tagits fram av Länsstyrelsen i Kronobergs län och de gäller för år 2013–2020. Flertalet av målen är inte mätbara på lokal nivå eller inte realistiska att mäta på lokal nivå.

- Användning av fossila bränslen inom Kronobergs län har upphört 2030.
- År 2050 är Kronobergs län ett plusenergilän. Detta innebär att produktionen av förnybar energi och biobränsle överstiger den totala energianvändningen i länet, det vill säga, bli självförsörjande och kan exportera förnybar energi.
- Utsläpp av koldioxid i Kronobergs län från fossila bränslen ska till år 2020 ha minskat till 2 ton per år och per länsinvånare.
- 70 % av den totala energianvändningen i Kronobergs län kommer år 2020 från förnybara källor.
- Användningen av elenergi i bostäder och lokaler samt industriprocesser ska minska med 20 % till 2020, räknat från 1995.
- Utsläppen av fossil koldioxid från trafik och arbetsfordon har år 2020 minskat med 35 %, jämfört med 1990 års utsläpp.
- Förnyelsebara fordonsbränslen utgör minst 30 % inom vägtransporter år 2020 i Kronobergs län.
- Kollektivtrafiken i Kronobergs län är fossilbränslefri år 2020.
- Produktion av förnyelsebara fordonsbränslen, till exempel biogas, i Kronobergs län ska vara minst 30 GWh år 2020.
- Tankställen för förnyelsebara fordonsbränslen (utöver E85) finns i alla kommuner i Kronobergs län år 2020.
- För kollektivtrafiken gäller följande: Marknadsandelen ska öka till 15 % år 2030.

Region Kronoberg har i Regional utvecklings-strategi för Kronobergs län 2019–2025 (Gröna Kronoberg) två mål som är aktuella för energi- och klimatplanen.

- Utsläpp av koldioxid i Kronobergs län från fossila bränslen ska till år 2025 ha minskat till 1,5 ton per år och länsinvånare.
- Minst 80 % av den totala energianvändningen i Kronobergs län kommer år 2025 från förnybara källor.

Miljömålslöftet

Markaryds kommun och Länsstyrelsen i Kronobergs län har den 31 januari 2017 undertecknat Miljömålslöftet med vad man avser att genomföra fram till årsskiftet 2020/2021. Miljömålslöftet består av fem löften, varav samtliga är relevanta för energi- och klimatplanen. Kopplat till Miljömålslöftet finns det lokala indikatorer för att kunna ser hur arbetet fortskrider. De fem miljömålslöftena med tillhörande indikatorer är följande.

Mindre avfall från våra hushåll

Markaryds kommun arbetar för att minska mängden avfall och öka källsorteringen inom kommunen. Åtgärder ska genomföras för att underlätta för kommuninvånarna att källsortera vid sina bostäder. Informationskampanjer genomförs kontinuerligt för att öka allmänhetens medvetandegrad och göra det naturligt att ta hand om sitt avfall på bästa sätt.

Öka inköp av ekologiska och närodlade livsmedel

Markaryds kommun arbetar för att varje år öka mängden inköpta ekologiska och närodlade livsmedel i sina verksamheter. Kommunen har för detta mål en ambition att även tydliggöra och minimera det totala miljöavtrycket för dessa inköp.

Stimulera hållbart resande

Markaryds kommun arbetar för att stimulera ett hållbart resande både inom kommunens egna verksamheter och för allmänheten. Inom de kommunala verksamheterna arbetar kommunen för att koldioxidutsläppen ska minska genom ekologiska styrmedel som krav. Kommunen arbetar för att tjänsteresor ska ske med kommunens egna bilar eller med kollektivtrafik. Kommunen arbetar också strategiskt för att förbättra kollektivtrafiken både genom ökat antal sträckningar samt förbättrad turtäthet.

Inköp/leasing/hyra av energieffektiva fordon

Markaryds kommun arbetar för att ha en miljövänlig fordonsflotta. Fordonsparken ses över och effektiveras samtidigt som energieffektiva och fossilfria alternativ prioriteras.

Befintliga byggnader energieffektiveras

Markaryds kommun arbetar för att energieffektivisera sina byggnader avseende el-, värme- och vattenförbrukning. I samband med detta ser man också över vilka byggnader som är lämpliga för utnyttjande av solenergi. Kommunen arbetar dessutom aktivt med att minska användningen av ”onödig” energi genom en kontinuerlig dialog med medarbetarna.

Energi- och klimatmål för Markaryds kommun

Energi- och klimatplanen för Markaryds kommun gäller under åren 2021–2030. Därav har det övergripande målet satts i linje med Sveriges klimatramverkets etappmål för år 2030. Målen gäller för Markaryds kommun om geografiskt område.

Minskade utsläpp av växthusgaser

- År 2030 ska utsläpp av växthusgaser inom den icke handlande sektorn vara 63 % mindre än år 1990.

För att uppnå det övergripande målet har Markaryds kommun valt ut fyra fokusområden med sju mål. Fokusområdena är framarbetade efter vilka utmaningar som finns inom kommun-organisationen och kommunen som geografiskt område.

Mindre energianvändning

- År 2030 har energianvändningen minskat med 50 % jämfört med år 2005.
- År 2030 kommer minst 80 % av den totala energianvändningen från förnybara källor.

Större andel fossilfria transporter

- År 2030 har utsläppen av koldioxid från transportsektorn (utom inrikesflyg) minskat med 70 % jämfört med år 2010.
- År 2030 går persontrafik på Markarydsbanan från Markaryd till Laholms och Halmstads kommuner.

Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi

- År 2025 har mat- och restavfallet minskat med 25 % jämfört med år 2015.
- År 2030 är 100 % av hushållen anslutna till fyrfackssystemet.
- År 2030 sorterar 100 % av alla verksamheter och företag ut matavfall.

Energi- och klimatplanens mål är så kallade **S.M.A.R.T.**-mål. Det innebär att målen är **specifika**, tydliga och konkreta genom att ange om riktningen för målet är att öka, minska eller utveckla. Målen ska även vara **mätbara** i tid, kvantitet och/eller kvalitet genom att välja en tydlig enhet i form av kronor, tid, %, GWh, kg, km eller CO₂e. Vidare ska målen vara **accepterade**. Genom att ha en bred arbetsgrupp vid framtagande av planen där samtliga förvaltningar är representerade och att planen går ut på remiss kan den anses vara accepterad genom förankring. Genom att sätta ribban högt, men ändå nåbart, får vi en plan med **realistiska** mål. För att avgöra ambitionsnivån och prioriteringen måste målen vara **tidsatta**. En för kort tidsram kan göra realistiska mål ouppnåeliga. Därför är det viktigt att målen får en realistisk tidsram och en tydlig deadline.

Minskade utsläpp av växthusgaser

Genom att arbeta gemensamt mot målen inom samtliga fokusområden har Markaryds kommun nått det övergripande målet och strävar vidare mot nettonollutsläpp av växthusgaser år 2045.

Övergripande mål

- **År 2030 är utsläppen av växthusgaser inom den icke handlande sektorn 63 % mindre än år 1990.**

Strategier för att nå målet

- År 2030 har energianvändningen minskat med 50 % jämfört med år 2005.
- År 2030 kommer minst 80 % av den totala energianvändningen från förnybara källor.
- År 2030 har utsläppen av koldioxid från transportsektorn minskat med 70 % sedan 2010.
- År 2025 har mat- och restavfallet minskat med 25 % jämfört med år 2015.
- År 2030 är 100 % av hushållen anslutna till fyrfackssystemet.
- År 2030 sorterar 100 % av alla verksamheter och företag ut matavfall.

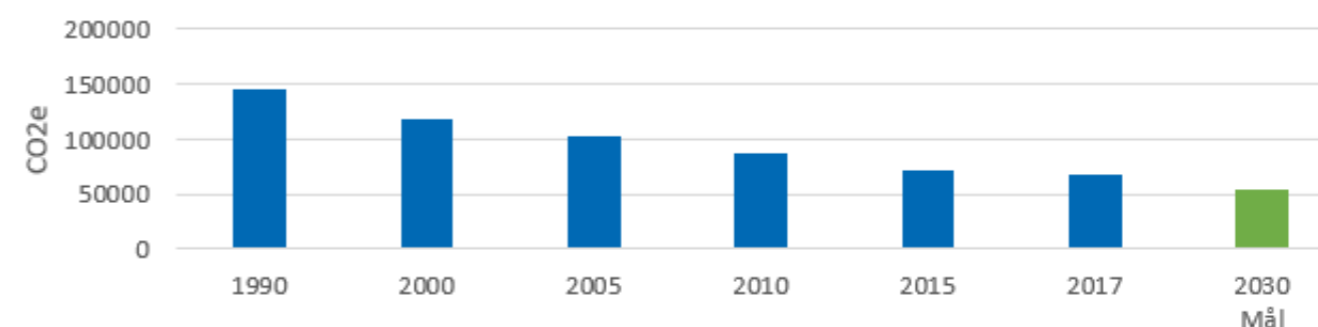
Nuläge och utmaningar

För att nå tvågradersmålet, eller till och med 1,5-gradersmålet, behöver världen enligt IPCC:s rapport halvera utsläppen av växthusgaser till år 2030 och ha ett nettonollutsläpp av växthusgaser 2050. Sverige har satt klimatmål om nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Etappmålet för år 2030 är att utsläppen av växthusgaser ska minska med 63 % jämfört med år 1990. I Sverige har dessa utsläpp minskat med 32 % sedan 1990.

I dagsläget finns det ingen lokal mätning av utsläpp av växthusgaser, dock finns det beräknade värden i den nationella emissionsdatabasen. Det beräknade värdet för Markaryds kommun visar på en trend att uppnå det övergripande klimat- och energimålet, vilket även är ett etappmål i Sveriges klimatramverk.

År 1990 var de beräknade utsläppen av växthusgaser cirka 145 000 ton inom Markaryds kommuns geografiska område. År 2017 var de beräknade utsläppen av växthusgaser cirka 67 500 ton. För att nå målet med 63 % mindre utsläpp av växthusgaser jämfört med år 1990 måste utsläppen av växthusgaser ner till cirka 53 700 ton.

Antal beräknade ton utsläpp av växthusgaser inom Markaryds kommuns geografiska område (CO₂e)

Mindre energianvändning

Den energi som behövs ska användas på det mest energieffektiva sättet som finns. Boende och verksamma i kommunen gör energimedvetna val vid förbrukning av energi och inköp av elektronisk utrustning och fordon.

MÅL

- År 2030 har energianvändningen minskat med 50 % jämfört med år 2005.

Strategier för att uppnå målet

- Minskad energianvändning avseende värme-, vatten- och elanvändning.
- Energieffektiv renovering av befintliga bostäder och lokaler.
- All kommunal nybyggnation av lågenergimodell ex. nära noll-energihus.
- Uppmuntra och underlätta för byggnation av lågenergihus och plusenergihus.
- Stimulera industriell symbios.

Nuläge och utmaningar

År 2005 var den totala energianvändningen 626 GWh i kommunen och har därefter minskat med cirka en tredjedel till år 2018 och var då nere på 423 GWh. Detta samtidigt som antalet kommuninvånare har ökat. För att klara av målet med energieffektivisering med 50 % till år 2030 jämfört med 2005 måste energianvändningen sjunka till 313 GWh. Det innebär att den totala användningen av energi per invånare måste sjunka. År 2018 var den totala energianvändningen 41 MWh/invånare i Markaryd kommun och riksnittet på 38 MWh/invånare.

År 2018 fanns det 10 218 kommuninvånare i Markaryds kommun. Om man antar att antalet kommuninvånare är det samma år 2030 behöver energianvändningen per kommuninvånare minska till cirka 30 MWh för att uppnå målet.

Att räkna på den totala energianvändningen inom Markaryds kommuns geografiska område delat på antal kommuninvånare kan tolkas som om att det är kommuninvånarnas genomsnittliga utsläpp. Dock får man ha i åtanke att antalet storskaliga industrier och att E4:an, riksväg 15 och 117 korsar kommunen driver upp resultatet för kommunens geografiska område.

Då det finns kapacitetsbrist i de nationella, regionala och lokala elnäten som påverkar framtida investeringar inom näringslivet krävs att elanvändningen effektivteras och att exempelvis egenproducerad solex används i ett cirkulärt system.

För att minska ner på energianvändningen krävs det både en minskad energianvändning och effektivisering av den energi som behövs. För att lyckas med detta är ett första steg att påverka beteendet kring användningen.

Markaryds kommunorganisation arbetar för att energieffektivisera sina byggnader avseende förbrukning av el, värme och vatten. Bland annat så har majoriteten av kommunens fastigheter utrustats med ett realtids-optimerat styrsystem för att minska energibehovet.

Vidare har kommunen ett miljömål att all kommunal nybyggnation ska vara av lågenergimodell exempelvis nära noll-energihus. I nuläget planeras det att byggas tre nya förskolor som är nära noll-energihus.

Slutanvändning av energi inom Markaryds kommuns geografiska område

Ökad andel av förnybar energi

Inom samtliga sektorer väljs förnybara energikällor framför fossila där så är möjligt. Transportsektor och industri har till stor del konverterat till förnybara bränslen.

MÅL

- År 2030 kommer minst 80 % av den totala energianvändningen från förnybara källor.

Strategier för att uppnå målet

- Kartläggning av användning av icke förnybara bränslen inom industrin.
- Förnybara drivmedel på samtliga tankstationer inom kommunen.
- Fjärrvärmeverken drivs till 100 % på förnybart bränsle.
- I samband med planerade takbyten på kommunala byggnader ser man över vilka byggnader som är lämpliga för utnyttjande av solenergi.

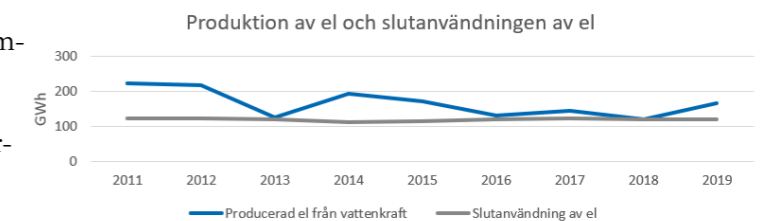
Nuläge och utmaningar

År 2018 var den totala energianvändningen 423 GWh i kommunen. Då fjärrvärmeproduktionen och elproduktionen från vattenkraft är helt förnybar läggs detta ihop med kategorin förnybar energi och resulterar i att 211 GWh kom från förnybar energi. Detta motsvarar ca 50 %, vilket innebär att EU:s mål att minst 32 % av den totala energianvändningen ska komma från förnybar är uppnått inom Markaryds kommun geografiska område.

För att klara av målet med att 80 % av den totala energianvändningen år 2030 ska komma från förnybara bränslen, samtidigt som energianvändning ska minska till 313 GWh, måste den förnybara energin öka med 39 GWh.

Av de cirka 215 GWh som år 2018 kom från icke förnybar energi står industri/byggverksamhet för 25 GWh och transportsektorn för 187 GWh. De övriga sektorerna står för cirka 3 GWh tillsammans.

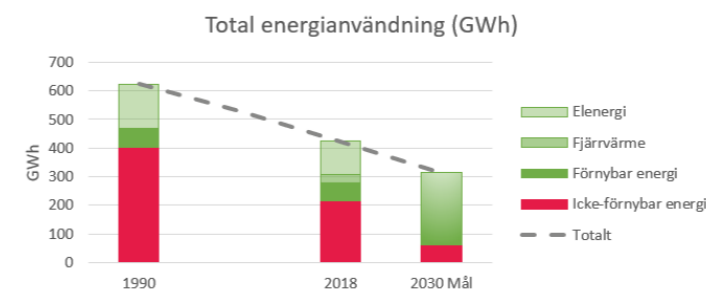
Den torra sommaren 2018 resulterade i lägre flöden och mindre elproduktion men i övrigt har produktionen av el från vattenkraft överstigit den totala slutanvändningen av el inom kommunens geografiska område under flera år. Således är all elproduktion i kommunen förnybar. Det nationella målet om 100 % förnybar elproduktion är uppnått inom Markaryds kommuns geografiska område.

Försörjningstrygghet

Den svenska energipolitiken bygger på tre grundpelare varav försörjningstrygghet är en av dem. En fungerande energiförsörjning är viktigt i det moderna samhället, då störningar och avbrott i försörjning av el, drivmedel, gas eller värme kan leda till allvarliga konsekvenser.

Inom Markaryds kommuns geografiska område överstiger elproduktionen från vattenkraft den totala elanvändningen. Dock finns ingen produktion av energi till fordon inom Markaryds kommuns geografiska område. Elproduktionen bidrar till det regionala målet om att bli ett självförsörjande plusenergilän. Dock bedöms det som mer angeläget att Sverige som land har en fungerande försörjningstrygghet av energi till samhällsviktiga funktioner än det egna länet.

Större andel fossilfria transporter

År 2030 drivs flertalet av kommuninvånarens, kommunorganisationens och näringslivets personbilar och lätta lastbilar med förnybart drivmedel och det går persontrafik på Markarydsbanan med hög turtäthet mellan Hässleholm, Laholm och Halmstad.

MÅL

- År 2030 har utsläppen av koldioxid från transportsektorn (utom inrikesflyg) minskat med 70 % jämfört med år 2010.
- År 2030 går persontrafik på Markarydsbanan från Markaryd till Laholms och Halmstads kommun.

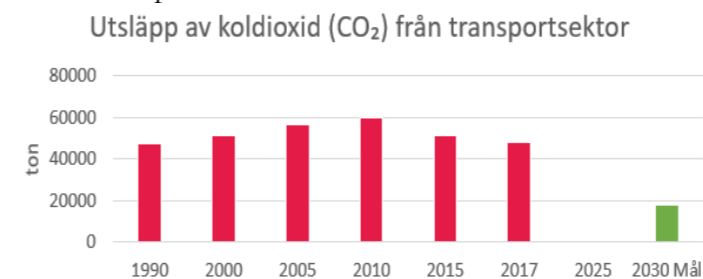
Strategier för att uppnå målen

- Fler av kommuninvånarnas fordon drivs på förnybart drivmedel.
- Laddstolpar, biogas- och vätgastankstationer ska finnas i kommunen.
- Fortsatt utbyggnad av laddinfrastrukturen.
- Persontrafik på Markarydsbanan mot Laholm och Halmstad med hög turtäthet och fler stråk med kollektivtrafiken.
- Stimulera ett hållbart resande både inom kommunorganisationen, näringslivet och bland kommuninvånarna.
- En hållbar samhällsplanering ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.
- Energieffektiva och fossilfria fordon, transporteffektivt samhälle och förnybara drivmedel.

Nuläge och utmaningar

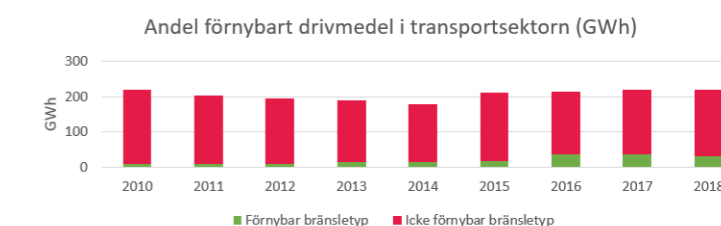
Det största källan till utsläpp av koldioxid i Markaryds kommun är transportsektorn. Av den totala energi-användningen i kommunen består transportsektorn av 51 %, varav den största delen kommer från oljeprodukter.

År 2010 var utsläppen av koldioxid från transportsektorn cirka 60 000 ton inom Markaryds kommuns geografiska område. För att klara av målet med minskade utsläpp av koldioxid med 70 % till år 2030 jämfört med 2010 måste utsläppen sjunka till cirka 18 000 ton per år. Detta innebär en stor omställning inom transportsektorn.

EU:s transportmål är att andelen förnybart drivmedel i transportsektorn ska vara 14 %. Enligt statistik från SCB är den totala slutanvändningen av energi inom transportsektorn i Markaryds kommun 219 GWh, varav förnybara drivmedel utgör 32 GWh. Detta innebär att andelen förnybart drivmedel inom transportsektorn i Markaryds kommun geografiska område är 14,6 %, vilket betyder att målet är uppfyllt.

Det bör noteras att det finns en osäkerhet i SCB:s statistik och att siffrorna inte baseras på kommuninvånarnas slutanvändning av energi inom transportsektorn utan på tankningar av drivmedel inom kommunens geografiska område.

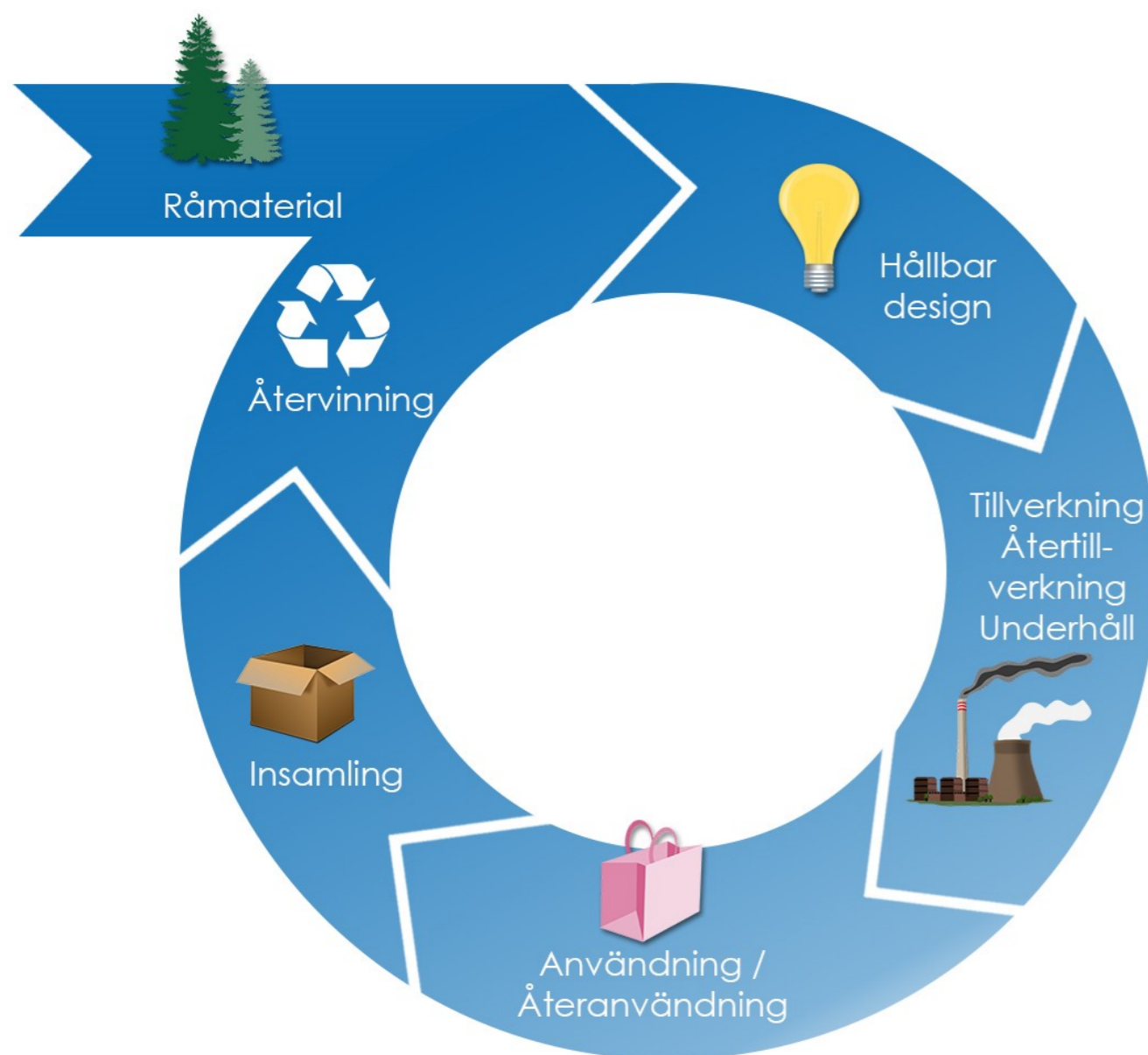
Enligt statistik från Kolada bor endast 57 % av kommuninvånarna i ett kollektivtrafikknära läge. Detta innebär att endast lite mer än hälften av kommuninvånarna har möjlighet att åka kollektivt från sin bostad. Detta innebär även att man kan vara tvungen att ta bilen till

en hållplats, vilket kan resultera i att man kör bilen hela vägen till arbetsplatsen.

Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi

Alla boende och verkande i Markaryds kommun källsorterar i ett fyrfackssystem för att minimera avfall och stimulerar cirkulär ekonomi och företagssymbios. Man köper inte mer än vad man förbrukar för att tillsammans bidra till en hållbar utveckling. Tillsammans ökar vi återanvändningen och återvinningen.

MÅL

- **År 2025 har mat- och restavfallet minskat med 25 % jämfört med år 2015.**
- **År 2025 är 100 % av hushållen anslutna till fyrfackssystemet.**
- **År 2030 sorterar 100 % av alla verksamheter och företag ut matavfall**

Strategier för att uppnå målen

- Verka för att hushållen ansluter sig till fyrfackssystemet.
- Uppmuntra företag och verksamheter att sortera ut matavfall.
- Verka för ökad materialåtervinning och minskad energiåtervinning.
- Använd upphandling som ett verktyg för att minska klimat- och miljöpåverkan.
- Stimulera industriell symbios

Nuläge och utmaningar

Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser motsvarar cirka 9 ton per person och år. För att kunna uppnå generationsmålet, miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan och Parisavtalets mål bör utsläppet vara i genomsnitt högst 1 ton per person och år till år 2050. För att nå detta mål räcker det inte med att utsläppen inom Sveriges gränser minskar.

I nuläget finns det ingen möjlighet att mäta utsläpp av växthusgaser på lokal nivå, dock kan man se på trenderna i mätbara indikatorer så som energianvändning, avfallsmängder och transporter.

Minskade avfallsmängder

År 2015 låg riksnittet av insamlat mat- och restavfall på 225 kg per person enligt Avfall Sverige. För att uppnå målet att mat- och restavfall ska minska med 25 % till år 2025 jämfört med år 2015 behöver insamlat mat- och restavfall minska till 168,75 kg per person och år.

År 2015 var det insamlade mat- och restavfallet för Markaryds kommun 235 kg per person. För att uppnå målet behöver mängden insamlat mat- och restavfall minska till 192 kg per person och år. År 2019 var det insamlade mängden mat- och restavfall 210 kg per person.

För att nå en högre grad av materialåtervinning har Markaryds kommun beslutat att erbjuda hushållen fastighetsnära insamling i ett fyrfackssystem från och med hösten 2020. Under våren 2021 kommer även företag och verksamheter få möjligheten att ansluta sig till utsortering av matavfallet. För att stimulera att så många som möjligt ansluter har SSAM en miljöstyrande högre taxa för hämtning av osorterat avfall. Utsortering av matavfall kommer inte minska mängden matavfall men det kommer att synliggöra hur mycket som slängs och möjlighet till förädling genom rötning till biogas.

Matavfall och matsvinn

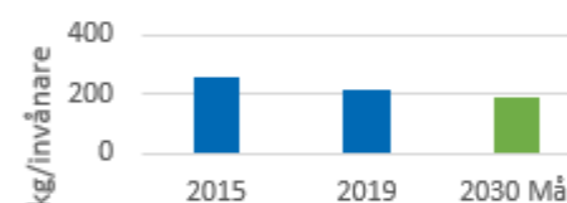
Att minska mängden matavfall och matsvinn är en viktig del i arbetet med att göra konsumtionen mer resurseffektiv och hållbar. En tredjedel av maten som produceras slängs.

Enligt Naturvårdsverkets analys från 2018 av svensk klimatstatistik har utsläppen gällande konsumtion av livsmedel från svenska hushåll minskat med drygt 30 % sedan 1993. I Sverige står klimatpåverkan från livsmedel i svenska hushåll för 30 %. Av dessa 30 % slänger de svenska hushållen mat som motsvarar utsläpp av 442 000 ton växthusgaser, varje år. Detta är ungefär lika mycket som 360 000 bilar släpper ut varje år. Matsvinn och matavfall medför att växthusgaser har släppts ut i onödan.

Industriell symbios

Inom kommunen och länet finns det stora möjligheter till industriell symbios, där ett företags spill, överflöd eller avfall är ett annat företags råmaterial. Cirkulära flöden av energi och material ger ett bättre resurs-utnyttjande inom kommunen och länet, dock ska inte affärsmöjligheter hindras av de administrativa gränserna.

Insamlat mat- och restavfall

Omfattning, avgränsning och uppföljning

Målen i energi- och klimatplanen gäller för hela Markaryds kommun som geografiskt område. Kommunorganisationen har en betydande roll att gå före och inspirera alla boende och verksamma till god energihushållning, omställning till förnybar energi och minskade utsläpp av växthusgaser.

PRODUKTION

Markaryds kommun

TEXT

Markaryds kommun

BILDER OCH ILLUSTRATIONER

Markaryds kommun, Pixabay, Naturvårdsverket

MARKARYDS
KOMMUN